

TORONTÁLI KÖZLÖNY.

— Szerkesztőség és kiadóhivatal: —

Nagykikindán,

Milenkovits S. könyvnyomdája, Kastory-féle ház.

EGYESÜLT

„KIKINDAI KÖZLÖNY és FELSŐ TORONTÁLI”

Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési díj:

Póstán küldve vagy házhoz hordva: Egész évre 14 kor. Félévre 7 kor. Negyedévre 3 kor. 50 fill.

Egyes szám ára 12 fillér.

Kenyérkérdés.

Egy jogot tanult ember — úgy tudjuk Pápán — becsületes cipész iparos lett. Nem szánja, nem bánja a tettét, sőt ezért lett boldog ember, mert kitanulta a cipész mesterséget is. Nem a jogi diploma, hanem a kaptafa, a hőr, a csinos cipők juttatták jóléthez. — Mert úgy fordult a sora: hogy egész Pápa város intelligenciája, a jogi diplomás cipész mesterhez hordja a garasait. És a mester gyarapszik, tollasodik, míg ha jogászi diplomával keresné a kenyerét, talán most is kilincselne, talán most is lépcsőt koptatna, egy üres állásért. — A hogy kitette a cégétábláját, egyszerre híres ember lett. Nemcsak Pápán beszélnek róla, lesz ő belőle még országos híres ember is. Nálunk az ilyesmi fehér holló számba megy.

Tavaly, mikor egyik fővárosi fogalmazó megunta a hasztalan pályázgatást és doktor juris diplomával elment asztalosinasnak, az egész Budapest, — meg talán az egész országban is — az esemény közbeszéd tárgyát képezte.

Miért? Mert eddig talán ez volt az első fogalmazó, aki az íróasztaltól elment a gyalupadhoz. Valami

új és szokatlan dolog ez Magyarországon. — Bezzeg Francia, Angol és Németországban, ahol az iparosok is képzett, iskolázott emberek, ott az e fajta jelenségek napirenden vannak, ott bizony éppen az volna a fehér holló, aki megunja a cipész műhelyét és bevetődnek a hivatali büróba — aktát porolni. A művelt nyugat ipari államaiban a köztudatba ment az a közvélemény: hogy az iparosnak is iskolázott, képzett és intelligens embernek kell lenni. Ott nem menhely az ipari pálya, a hová csak a kényszerült, a másutt nem boldoguló fiatalok boldogulnak.

Nálunk szekundákkal megrakott bizonyítványokkal keresnek valami más helyet a lusta, szorgalmatlan tanulóknak. Szinte a végső stáció; mikor a gyerekekkel ipari pályán próbálkoznak. A kényszerűség ölvénél fogva teremnek nálunk suszter inasok. Arról szó sincs, hogy egy négy középosztályt végzett tanuló elmenjen a csirizes tálhoz. Egy ilyen ifjú, már úr.

A kis hivatali pálya már nyitva van előtte, a hol kabátban és keztyűben járhat, nem maszáj kérgesre dolgozni a tenyerét: beamter lehet. — Azzal senki sem törődik, se szülő, se fiú, hogy tulajdonképpen a

kishivatali pálya az életnek az átvergődése.

Az elégedetlenség, a kinlódás ezeket az embereket csak emészti: mert a kabáthoz és keztyűhöz nagy igény és társadalmi igény tolakodik, a mi elől nem lehet kitérni. Belehajszolja az élet, az elcsigázott idegrendszer, a divat és a társadalom.

Eddig csak ment valahogy az is, hogy a diploma kenyérhez juttatta az embert. De a proletarizmus egy-két évtized óta oly nagy arányban indult meg, hogy maguk az iskolák, melyek hivatva vannak a műveltség diadalát hirdetni, szálnalmas jelentésekben számolnak be arról, hogy a szellemi pályán szinte túltengés mutatkozik.

Ide s tova itt van az idő, hogy az iskolák megint kiadják a szokásos évvégi értesítőket. Azokban táblázatos kimutatások jelzik, hogy milyen foglalkozásu egyének tanítják gyermeküket. — Ha a szülőket a tudomány szeretetének vezetné az elhatározásaikban, még dicsérni lehetne a művelődés terjesztéseért. De a szülők legnagyobb része abban a téves hitben él: hogy csak a hivatalnok pálya a mindent boldogító pálya, a többi nem az. Az iparosi lenézett még akkor

T Á R C A.

A K O F A.

A Városligetben lépten-nyomon a keleti bazár kereskedés degenerált nyomaira bukkanunk. Nyárfák és platánok árnyékában sorban állanak az árubódék, melyekben olcsó nyálánkságokat árúsítanak: cukrociskákat, gyümölcsöt, méhsert. Azonkívül kiflit, sőt és őriást, édes pálinkát, narancsot, pattogatott és főtt kukoricát (szezon szerint) és olcsó játékszereket és virsliket (szezonra való tekintet nélkül).

Ezek a bódék márcziusban nyílnak, körülbelül egyidőben az ibolyákkal. Egyéb hasonlatosság nincs köztük. Mikor az első novemberi szél végigsuhan a lombvesztett ágakon, a bódé tulajdonosa beköltözik a városba.

Egyik előbb, másik később. Az öreg Marcsa néni sokáig szokott kiünn maradni. Ot csak a hó kergeti be. Ez a mogorva vénasszony, nagy tekintélynek örvend a városligeti kereskedelmi világban. Még azok a züllött, veszedelmes alakok is, kik sűrűn ólálkodnak a bódéja körül, respektussal közelítenek hozzá. Marcsa néni szigorúan, gombában bánik velük. Akár milyen jó kundshaftok is, minduntalan érezteti velük erkölcsi fölényét. Ha egyik-másik a vásárlás

alkalmával tizforintossal fizet. Marcsa néni keményen a szemében néz. Megkérdi:

— Hát ez hunnan került? Nem becsületes uton, az bizonyos.

Tovább nem firtatja. Etikái érzése megelégszik a rászólással. A többi nem az ő dolga, hanem a rendőrségé. Azért fizetik.

Huszonkét esztendő óta tulajdonosa annak a fabódénak, melyből hét-nyolc hónapban belül alig mozdul ki. Az árúkat úgy hozzák neki helybe. Beszélnek, hogy valamikor jómódban élt. Férje gazdag asztalos volt, de halálakor csak adósságot hagyott s egy kamasz fiút. Ezt a fiút Marcsa néni iskoláztatta. Nem jól tanult, de Marcsa néni nem tágitott. Roppant energiával rákényszerítette, hogy kijárja az iskolákat, aztán beadta egy gyárba hivatalnoknak.

A korlátoltészű fia a hivatalban megbecsülte magát. Huszonhat éves korában pánztáros lett. A kauciót, kétezer forintot, az anyja tette le érte. Aztán megúszta. A házasság után három hónappal Marcsa néni végleg szakított a fiával. Egy cseléd-lánytól hallotta, hogy a fiatal asszony szégyelte az anyósát, a vén kofát. Meghagyta a cselédnek, hogy akarmikor jön, mondják, hogy nincs otthon senki.

Az önérvényes kofa ezt annyira a lelkére vette, hogy mikor fia egyszer hosszas elmaradását tudakolta tőle, az anyja válasza is alig érdemesítette.

— Boldoguljatok, ahogy tudtok, — mondotta, — én nem pirultam soha sem-

miért. Nem volt miért. Miattam se piruljon senki. Fel is ut, le is ut.

Ebben maradt. Fiaugyan minden hónapban kijött hozzá a bódé elé, el is beszélgettek, de egyik se hozta szóba a széjelkülömbözés okát, az asszonyt.

A meghasonlás már három esztendőig tartott, mikor Marcsa néninek valami ügye akadt. Kellemetlen ügy. Egy betörő késő éjjel egy batyut hozott a bódéba. Megkérte Marcsa nénit, hogy reggelig ott hagyassa.

— Miattam ott lehet, — mondotta a vén kofa s nyugodtan lefeküdt. Hajnalban rendőrök verték fel. A batyut keresték. — Ott van, jó formán nem is láttam.

A hivatalos túlbuzgóság mégis vád alá helyezte. Mikor fia megtudta, hogy anyjának milyen kellemetlensége akadt, lélekszakadva rohant hozzá:

— Édes anyám, — mondotta — fiskálist fogadok.

Marcsa néni kereken visszautasította a fia segítségét.

— Nem szorultam rá. Csak tartsd meg a pénzedet. Kell az pucra. Láttam a minap a feleségedet. Majd elrepült a szallagtól és csipkétől. Csak azt győzd, engem ne félts. Nem lesz semmi bajom. Annyi az egész, hogy odaállok s elmondom a magamét. Azt a bírót szeretném én látni, aki engem elítél. Amiatt ne fájjon a te fejed. Punktum.

A tárgyaláson az ügyész elejtette Marcsa néniel szemben a vádat. Csak ta-

is, mikor ma iskolázott emberek kör-
mölnek napi egy forint munkadíjért.

Most, hogy az önálló és a köz-
zösvámterület körül folyik a
vita, aktuális az ipari oktatásról is
beszélni. Az aktualitását megadják a
küszöbön álló tanévi vizsgálatok
is, mikor ezer meg ezer szülő kezé-
be kerülnek az iskolai bizonyít-
ványok.

Mikor ezeket az iskolai bizo-
nyítványokat olvassuk, gondoljuk el,
hogy csak rajtunk áll az ország és
a társadalom boldogsága, a nemzeti
vagyon kérdése.

A jövő az iparé. — Azé az
iparé, mely a magyarországi fogvasz-
tók igényeit kielégíti, a melyben
meg legyen a nemzeti karakter és
a jelleg, a csinosság, a nemzet sa-
játos szokásainak hű kifejezője, amely
ipar a külföldi ipar jogtalan betolako-
dását főleg akkor fogja kiszorítani:
hogy ha az ifjú nemzedéket nemcsak
gyakorlati tanonczkodásra, inasko-
dásra, kényszerítjük, hanem a különle-
ges szakoktatás mellett, melynek szol-
gálatában a különböző fokú ipari és
szakiskolák állanak, meghonosítjuk
az általános irányt is. A szakoktatás
különleges iránya képzett és szak-
avatott iparosokat nevelne, általános
iránya oly nemzedéket képezne, mely
az ipar tantorithatatlan hívének val-
laná magát.

Hol is kellene ennek az általá-
nos iránynak kezdődnie? Ott, mikor
a gyermek még az ABC-t tanulja,
mikor megértetnék vele, hogy az
igazi foglalkozás nélkülözhetetlen,
tisztességes, becsületes és pénzzel
járó. Elbeszélő és oktató módszerrel
már a népiskola elvetheti a magyar
ipar szeretetének magvát, amely
a középiskolában kellő gondozás mel-
let törzsszé nevelődnek.

Az ilyen általános nevelés oly
nemzedéket nevelne, aki kedvvel
lépne az ipari pályára. Nálunk ed-
dig az volt a baj, hogy az ipari

nuképp hallgatták ki. Marcsa néni nem
fogta be a száját. Kipakkolt.

— Még hogy én orgazda lennék!
Ugyan eltalálták szarva közt a tőgyét. Job-
ban félnek tőlem a ligetben a tolvajok,
mint rendőröktől. Kár, hogy a tek. törvény-
szék a pletykára is hallgat. Nem való az,
csak kofának.

Az elnök alig tudta lecsillapítani.
Megkérdezte tőle, hogy kíván-e valami kár-
pótlást a munkamulasztás címén? — Nem
kell nekem egy krajcár sem. Meg nem is
mulasztottam semmit. Míg itt vagyok, a
szomszédasszony ügyel a bódéra. Az is in-
gyen teszi, hát nem dukál semmi.

Abban az esztendőben korán állott be
az ősz. Szárász, hideg idő járt. Marcsa néni
huzta-halasztotta a beköltözést. Pedig nem
volt érdemes nyitva tartani a bódét. A
kiflik mind rászáradtak, ami óriási kár, ha
a kiflik is óriások.

Egy délután csunya északi szél kere-
kedett, Marcsa néni látogatóból tért haza.
Hirtelen megállt a letaposott fűben. Mintha
lábai gyökeret vertek volna. Egy nőt és
egy férfit látott bizalmas közelségben, ka-
ronfogva haladni. A férfi, cilindres alak,
suttogva beszélt az asszonyhoz. Az asszony-
ban Mari néni menyét ismerte meg.

Alig tudta dühét adminisztrálni. Mély-
fekvésű szeméből villámok cikáztak. A fogát
csikorgatta:

— Ejnye, a cudar, beste lélek!

pályát menhelynek tekintették, a
hová csak az menekült, aki máshol
nem boldogult.

Az ilyen általános nevelés kép-
zett emberré készíti elő az ifjúságot.
A képzett iparost a közönség felke-
resíti a képzett iparos boldogul is.
Miután a legfüggetlenebb pálya az
iparosé, a lehető legokosabb gondol-
lat, ha gyermekeinket az ügyneve-
zétt „úri“, de nehéz pályára nem
hajszoljuk, hanem nevelünk belőle
képzett iparosokat, akik maguknak
is, az országnak is állandó jó létet
biztosítanak.

Felhívás íróársainkhoz!

Egy, évszázadok óta porladó nagy
költő, nagy dalmok érdekében és a magyar
Géniusz nevében szólunk Hozzátok!

Az ő idejétől a mi időnkig, — a mi
pedig vagy tíz emberöltő — babérja el-
nem hervadott. Babérja sem hervadott, —
de tövissei sem fonnyadtak el. De a babér,
— a mit dalai szereztek neki, s az a tövis,
a mit életének balsora szerze számára —
ma is híven kísérik Ot.

A költő — kiről szólunk — a szeren-
csétlen *báró Balassa Bálint!* Költő volt és
hős. Kard és toll — e kettő volt eszköze.
Szerető nagy szíve kettőért dobogott: a
hazáért és a szerelemért. A mit az elsőért
tett, azt kardjával írta a történelem fehér
lapjára véres betűkkel, — a mit a másik-
ért érzett — azt tollával írta a költészet
fényes lapjaira.

Élete ebből állott: szeretett, — dalolt
— harcolt.

Élete — vigasztalan volt, s nem volt
derűje, — csak az, a mit pazar fényű lel-
ke ontott maga köré. Isteni derű, — a mit
mi látunk, de a miért ő szenvedett.

Élete a keserv szikla falai, melyek tö-
vében a költészet bűbajos virágai fakadtak.
Családi torzalkodások, szerencsétlen
házasság, nagy vagyoni zavarok, örök lelki
nyugtalanosság, és egy kínzó viszonzatlan
szerelem, ezek kísérték élet-utján egészen
addig a diadalmas várostromig, a mely neki
halálos sebet hozott.

Fiatalon — de épen jókor érte el a
halál. Óriási vagyonából a sors már nem
hagyott neki több földet, — mint a meny-
nyit a koporsója és a sírját fedő kőlap közé
tudott beprésseni a sírásó.

Körülnézett s egy csavargó fiut intett
magához. Halkan beszélt hozzá.

— Eredj, szaladj, ahogy a lábad bírja,
a Timár-utcába, 16 szám alá. Ott van a
gyár. Keresd fel a fiamat. Mihok István-
nak hívják, mondd, hogy hagyjon abba
mindent, üljön kocsiba és jöjjön az anyjá-
hoz a Ligetbe.

A fiu elszaladt. Mari néni a fák kö-
zött macskaóvatossággal követte a bizalmas
párt. Egy fordulónál hirtelen elébük került,
aztán mintha nagyon meg lenne lepve, ősz-
szecsapta a kezét.

— Nini! Jól látok! Te vagy az Ste-
fike? Éppen jókor. Egy kis beszédem van
veled, szentem. Roppant sürgős, galambom.
Éppen hozzád akartam menni, éppen utba
voltam. De jó, hogy találak. Az isten ho-
zott utamba. Még ilyet.

— Mit akar? — kérdezte a sovány,
szőke asszony, elsápadt ajakkal.

— Majd megmondom szentem. Meg-
tudod galambom. Csak küld el ezt az urat.
Nem fog haragudni. Jó embernek látszik.

A cilindres ur tétovázva állt. Mari
néni biztatta.

— Csak tessék odébb állani. Hiszen
lesz alkalmuk máskor is. Persze az ur azt
szereti, hogy add Isten, de mindjárt. Persze,
de néha várni muszáj lelkem. Nincs más-
képp. Tetszik tudni én a napája vagyok
ennek a kis sárgarigónak. Tetszik érteni:
a napasszonya.

A cilindres ur megértette. Hihetetlen

Ott pihent sokat zaklatott teste, de
nem soká. Jött idő, a mikor még sírjában
sem hagyták pihenni. Olyanok tették ezt
vele, a kiket ő sohasem bántott. Kiszórták
hamvait a kriptából és egy ossarium mé-
lyébe tették s ott heverték azok 1897-ig.

Nem teljesült az Ő eltemetők kérése.
Hiába könyörögtek azok az Istenhez:

Requiem aeternam dona eis!

Balassa Bálintnak a nagy magyar dal-
noknak máig sem adatott meg az örök
nyugalom.

1897-ben csontjai feltaláltattak, tuda-
mányos úton meghatározattak és most
egy ládába zárva — Liptóvármegye levél-
tárában várják azt a nyugalmat, melyet
hő lelke anyyira áhított.

Íróársaink! Balassa Bálint, hozzá
méltó eltemetése jelen év őszén megtör-
ténend.

Lehetséges-e az, hogy e nagy nemzeti
gyásznapon a magyar irodalom csupán
az irodalmi társaságok által vegyen részt
— s hogy arról a magyar irodalom mun-
kásainak ezrei elmaradjanak?

Ez ünnepből részt kér magának az
egész magyar íróvilág. Hogy testben, lé-
lekben és áldozatban ott legyen a magasz-
tos actusnál, midőn egy XVI-dik század-
beli munkatársát helyezi örök pihenőjére
a nemzeti kegyelet.

Ezért fordulunk most Hozzátok, Író-
társak. Tegyük e gyásznapot magaszto-
sabbá azzal, hogy teljes egészünkben ve-
gyünk abban részt.

Övezzük *arany koszorúval* a nagy költő
homlokát, a mely koszorú minden levelét
a késő utódok írói — szép írói, tudomá-
nyos írói, hírlapírói — fűzzék az Ő számára.

Felhívjuk e részvételre íróársainkat
és kérjük őket, — hogy az e célra szolgál-
landó adományaikat Liptóvármegye alispáni
hivatalához — azon megjelzéssel: „*az írók
arany koszorújára*“ — augusztus hó 1-éig
beküldeni sziveskedjenek.

Kelt Liptószentmiklóson, 1905. évi
május hó 1-én.

Őszinte szeretettel és hazafias tisztelettel
Nagy András dr. Pereszlenyi Zoltán.
Rexa Dezső.

H I R E K.

— Csendőrség a város közbiztonsági
szolgálatában. Nem nálunk Nagykikindán,
hanem Nagybecskerek városában fogja
ezentúl a m. kir. csendőrség a rendőrség
helyett a közbiztonsági szolgálatokat el-

gyorsasággal tünt el. A két asszony egye-
dül maradt. A fiatal asszony ajka remegett
a felindulástól.

— Igazán nem tudom, mit akar . . .

— Nem tudod? — nyájkodott Mária
néni — no majd megtudod. Csak be velem
ide a bódéba. Megfogta a karját és bevon-
szolta. Aztán csipőre tette a kezét.

— Mit csináljak most veled, te hit-
vány, te semmi? Meg vagyok akadva, na-
gyon meg vagyok akadva. A bőrt karmol-
jam le az orcádról, vagy ereszszelek szélnek,
mint a felesleges szemetet? Ezt nem tudom.

A tettenért bűnös asszony védekezni
igyekezett.

— De mit gondol rólam? Azt hiszi
talán?

— Csitt! Fogd be a szádát! Tudom,
hogy letagadnád. Még mindegyik letagadta
az ilyet. De az nem ér semmit. Ezt meg
kell keserülnöd. A gyöngye szőke asszony
riadtan nézett a fúria arcú asszonyra. Ön-
kértelen felsikoltott.

— Jaj Istenem! — Csitt! Egy szót
se. Itt jön az urad. Én hívtam. Egy szót
se szólj, egy mukkot se. Majd én csinálom
rendet.

A kocsiból akkor ugrott ki a kofa fia.
Erőtéljes, fekete pofaszakállas férfi, merev
vonásokkal.

— Mi baj, anyám? — kiáltotta liheg-
ve, — Megpillantotta feleségét. — Stefi itt?

Mária néni szigorú arcot öltött. Meg-
szólt:

látni a város belterületén és pedig azért, mert a rendőrség ennek ellátására nem bizonyult alkalmasnak. Nagybecskerekben is olyanok voltak a viszonyok, mint nálunk most is vannak és talán a városatyák jóakarataiból még sokáig így is maradnak t. i. rosszak és azért szüntették meg a rendőrségek szolgálatát. Nálunk, a mi városunkban is számtalanszor tetetett szóva ez az állapot, mely itt uralkodik és a melynek megszüntetésére a mi rendőrségünk képtelen. — Több-ször megirtuk már, hogy kedélyes mulatók utca-hosszat dalolva verik fel almukból az alvókat s végigtizedelik a fiatal fákot, anélkül, hogy a rendőrségnek alkalma volna őket zavarni, mert a rendőrség tényleg csak papíron létezik, nem a valóságban. — A város lakossága 25.000, területe pedig oly nagy, hogy a város utczái egymás hoszában 64 kitért tesznek ki.

Elképzelhetni már most, hogy milyen nagy területen fekszik a város, melynek közbiztonsága felett 26 ember van hivatva őrködni. 26 rendőr. E szám ugy első látásra nem is olyan csekély, de ha vesszük, hogy e huszonhat emberből, hány ember használható fel a város belterületének beportyázására, akkor bizony kénytelenek vagyunk beismerni, hogy alig marad 8-10 ember, ezek pedig képtelenek a város közbiztonsága felett őrködni és rendet tartani. — Panaszkodnak, hogy nem látni rendőrt a városban portyázni. Hát ilyen látás mellett nem igen futja a rendőr, aki portyázzon, mert a huszonhat emberből az őrmestereket és két lovas kézbesítőt leszámítva, marad 21 ember, Ebből a 21 emberből a különféle városi kézbesítési s egyéb szolgálatok teljesítésére el van vonva nyolcz-tíz ember, marad 10-11 ember a város közbiztonsági szolgálatára. Ez a szám mindent megmagyaráz. Tíz-tizenegy ember 64 kilométer hosszú utat naponta nem portyázhat be még akkor sem, ha térdig lekopatja is a lábát.

Ilyenformán azután szó sem lehet arról, hogy ezek a kedélyesen falusias, de városiasan boszantó állapotok megszűnjenek.

A várost átportyázni pedig kell, muszáj!

— Nos, meg is történik, hogy hogyan, azt a rendőrlétszám és az út nagyságát illetőleg el lehet képzelni.

A közbiztonsági szolgálat jobba tételre ilyenformán nem a rendőrségen múlik.

— Azért hivattalak, hogy megmossam a fejedet. Micsoda férj vagy te? — Én?

— Te, folytatta Mária néni. A feleséged ide jött hozzám panaszkodni. Már másodszer van itt. Igaz-e?

Az asszony alig halhatóan rebegte: — Igaz.

— Mért panaszkodik? — kérdezte a férj csodálkozva.

— Azért, — válaszolta Mária néni, — hogy minden baj a nyakán. Nem győzi. Nincs segítsége. Hát nem tudtal nekem szólni? De nekem sohase panaszkodott, mentegetődzött az együgyű férj. Magadtól is kitalálhattad volna, förmedt rá Mária néni. De bamba vagy, az is voltál mindig. Jó, még egyszer segítsek rajtatok. Odamegyek télire lakni. Az asszony hitt. Mondtam, jó, de előbb megkérdezem tőled: akarod? Hogyne akarnám! Mindig azt akartam volna.

— Akkor rendben van. Csütörtökre odahurcolkodom. Mig én ott lakom, nem lesz baj. Fogadom. Mindenre ügyelni fogok.

Ezekről a szavaknál a fiatal asszonyra nézett. Élesen, sóváran. A fiatal asszony lehajolt és megcsókolta a kofaasszony kezét. — Jöjjön, jöjjön anyám, minél előbb, mondotta alig halhatóan. Megyek, fiam.

Gyöngéden megsimogatta a menyee haját. Alig tudta ujjait fékezni, hogy bele ne markoljon s meg ne tépázza, amúgy Isten igazában . . .

Zöldi Márton.

Hogy ki tehet róla, hogy másként legyen és hogy javuljon a helyzet, arra csak a képviselőtestület adhatja meg a választ. És pedig akként, hogy szaporítja a létszámot a rendőrségnél. Ezzel azonban még nem tett eleget ha a rendőrség létszámát emeli; jobb fizetést is adjon.

Nevetséges elképzelni, hogy egy ember családotul egy hónapon át 40 koronából meg tudjon tisztességesen élni. Csak kenyérre és lakásra is kevés, hát akkor mi marad a család ruházata, fűtésre, világításra, iskolázásra?

Ilyen zsold mellett a rendőrségség nem exisztálhat. Rendes, tisztességes, kötelességtudó, megbízható ember alig kapható rendőrnek. Ha ideig óráig szolgál is, csakhamar otthagyja a szolgálatot, mert a fizetéséből nem tud megélni, a szolgálat pedig a rendőrségség kicsiny létszáma miatt oly terhes, hogy se éjjele, se nappala nincs.

Ilyenformán a város közbiztonsági állapota nemhogy javulna, sőt napról napra rosszabodik.

Ez ellen az állapot ellen panaszkodni mit sem ér, mert a folytonos panasztevés nem érünk el semmit, mert az a szkupatina gazda tagjaihoz nem ér el, de még hiába is ér oda a panasz, azok rá sem hederítenek, sőt örülnének, ha egy szál rendőr sem volna.

De így nem maradhat a dolog. — Vagy szaporítsák a létszámot és javítsák a fizetést, vagy pedig adják át a csendőrségnek a város közbiztonsági szolgálatát és akkor lesz rend és csend minden vonalon a város belterületén, aminthogy a határban már van rend.

— **Eljegyzés.** Laub Rezső helybeli kir. törvényszéki tisztviselő, földbirtokos eljegyezte Adam Róza kisasszonyt N.-tőszegről.

— **Kertmegnyitás.** Elmultak a mogorva fagyos szentek, sőt Urbán is, ez a legmorózusabb szent. Most már igazán remélni lehet, hogy az időjárás kedvező, enyhe, meleg, derűs lesz. Legalább a szállodások sorra jelzik az ünnepélyes kertmegnyitást. Így a Nemzeti szálloda kertmegnyitása július hó 1-én lesz a szegedi honvédeknek közreműködésével. Július hó 4-én vasárnap pedig a Kad a szálloda tágas, szép kerthelyisége nyílik meg hivatalosan a szegedi 46. gy. ezred zenekarának zenéje mellett.

— **Játék a fegyverrel.** Törökkanizsáról jelentik lapunknak, hogy Nasza Dóme budszápusztai tanyáján Szabó Mihály kanászygyerek f. hó 23-án este, a midőn gazdájának fegyverét nézegette, a fegyver elcsúszott a mellette álló öcsészt, Györgyöt szíven lötte. A kanász gyerek azt hitte, hogy a fegyver nincs megtöltve, mert gazdája azt egy kőszasara délután kilötte. A lövés a szerencsétlen kis gyermek jobb felkarját szétrombolta a tüdőn át a szívbe furodott és rögtön halálát okozta.

— **Öngyilkosság.** Szerbszentpéteren f. hó 23-án özv. Jung Ignácné perjamosi lakos, a ki leányánál volt látogatóba a padláson a gerendára felakasztotta magát. Mire észrevették, már meghalt. Az öreg asszony már régibb idő óta kedély beteg volt s valószínű, hogy pillanatnyi elmezavarban követte el az öngyilkosságát.

— **Zászlószentelés.** A „Törökbecsei Önkéntes Tűzoltó-Egylet” f. évi június hó 11-én szenteli be díszes új egyetű zászlóját fényes ünnepségek keretében. A zászlóanyai tisztet csávosi és boddai dr. Csávósy Ignácné urnő, Csávósy Ignác dr. főszolgabíró neje vállalta magára. Az ünnepredező bizottság díszes meghívókat küldött szét.

— **Konyovits Bogolyúb** szlavóniai illetőségű kereskedősegéd, aki a Pentz-féle divatáru üzletben volt alkalmazásban, az elmúlt héten búcsúszó nélkül elhagyta Nagykikindát. Ebben a tényben ugyan nincs semmi különös és nem is törődne vele senki sem, de miután a Merkuri háziasszonyától is úgy ment el, hogy elfelejtette a 40 korona laktórt megfizetni, hát azért történik róla megemlékezés.

— **Lövöldözés éjszaka.** A legutóbbi időben gyors egymásutánban vagy öt ve-

szettségi eset fordult elő, miért is a legszigorúbban elrendelte a rendőrkapitány, hogy a gyepmester a kőbor ebeket irgalom nélkül pusztítsa ki. A gyepmester éjjelenként végig portyázza a város utcáit és ha előtalál egy kutyát, azt lelövi. A közönségnek ezt egyrészt azért is hozzuk tudomására, hogy kutyáira ügyeljen, de meg azért is, hogy az éjjeli lövöldözés okát tudja.

— **A Népkert**-ben ma délután a náköfalvai gyermekzenekar fog játszani. Ez a gyermekzenekar a múlt vasárnap játszott először nagy tetszés mellett a Népkertben. A kitűnő, képzett zenekar vezetője Stelcner János karmester, a gyermekzenekart rövid két év alatt gyakorolta be oly tökélylyel, hogy zenekarát élvezet hallgatni.

— **Vasrácsos** kerítést kap két bejárattal a Népkert. A népkerti bizottság ez elhatározásához csak gratulálhatunk. A mostani ormótlan kapu és éktelen fal egy cseppet sem volt díszere a Népkertnek, melynek szépségét teljesen eltakarta. A falat tehát lebontják és szép vasrácskerítést és új kaput tesznek helyére olyformán, hogy a Népkertnek ezentul két kapubejárata lesz. — Csak már arról is történne gondoskodás, hogy több padot helyezne el a kerti bizottság.

— **Esküdtbírószág.** A június hóban összeülő esküdtbírószág tagjait most sorsolták ki. **Rendes esküdték:** Almási Miksa szappangyáros Nagykikinda, Dus Sándor ügyvéd Nagykikinda, Bayer Alajos ügyvéd Nagykikinda, Scheffler Emi urad. számvevő Zombolya, Eberhardt Jenő urad. tisztartó Bocvár, Draxler Ferencz földbirtokos Nagykikinda, Szobotka Henrik urad. intéző M. Padé, Pálkás András pénztáros Nagykikinda, Scherier Antal földbirtokos Nagyszatmalka, Pascu József földbirtokos Nagykömlös, Weismann György urad. számtartó Bohda, Neurohr Mihály földbirtokos Grabác, Richter Arthur üvegkereskedő Nagykikinda, Nikolits Lázár földbirtokos Nagykikinda, Jegdits Elek magánhivatalnok Nagykikinda, dr. Jaksics Vazul ügyvéd Nagykikinda, Grób Béla nyug. főszolgabíró Nagykikinda, Müller Gyula szatócs Nagykikinda, Budisin Sándor földbirtokos Nagykikinda, Balla László szabómester Nagykikinda, Kuesera Methód építész Nagykikinda, Radek József esztergályos Nagykikinda, Erős Armin magánhivatalnok Nagykikinda, Bizony Gyula veskereskedő Nagykikinda, Adamovits Dóme földbirtokos Nagykikinda, Ferch József kereskedő Zombolya, Pál János gazdatiszt Nagybikács, Nagy Gyula urad. intéző Szerb-Csanád, dr. Kácsér Zsigmond ügyv. Nagykikinda, Schvarcz Gusztáv főkönyvelő Nagykikinda. — **Helettek esküdték:** Pick Rezső kereskedő Zombolya, Wetzl János cipész Nkikinda, Wichtmann Lajos városi kertész Nkikinda, Tóbai Kálmán irnok Nkikinda, Kohn Jakab kereskedő Nkikinda, Dardin János esztergályos Nkikinda, Austerlitz Ede gözm. igazgató Zombolya, Müller Ignác szatócs Nkikinda, Lapping Jakab földműves Kistószeg, Walzer János tkptári igazgató Gyertyámos

Ezúttal csak három ügyben fog a polgárbírószág itélkezni és pedig június hó 18-én Sztojano Artemie deszki lakos ügyében, ki szándékos emberölés büntetésének kísérlete miatt van vádolva. — Június hó 20-án Trávan Tanasztia ügyében, ki gyújtogatás büntette miatt került a vádlottak padjára. — 21-én pedig Körösy József és Körösy Julcsa ügye kerül tárgyalásra. Előbbi gyilkosság büntette miatt, utóbbi szándékos emberölés büntette miatt van vádolva.

— **Temesvár külföldi motorkocsijai.** Temesvár városa a Magyar Vasuti forgalmi részv. társaságtól nemrégén megváltott elektromos vasutja üzemének fejlesztése céljából mintegy 10 drb motorkocsit szándékozik beszerezni s evégből néhány belöldi céget szólított fel ajánlattételre. Későbbben a város az amerikai Walker társaságtól is kért, illetve kapott ajánlatot, mely tudvalevőleg a Westinghouse társaságha olvadt bele azon célzattal, hogy a Westinghouse társaság az elavult Walker motorko-

csik készítését beszünteti, az ilyen kocsi készletén pedig minden áron túl fog adni. A magyar cégek motorkocsinként mintegy 8000 koronát kérnek Temesvár városától, míg az immár kiselejtezett Walker kocsikat 4000 korona egységár mellett akarják Temesvár város nyakába szőni, tehát olyan árért, amiért Magyarországon még a nyers anyagot is alig lehetne beszerezni. Mit szólnak ehhez a Magánmérnökök szövetsége, Gyáriparosok szövetsége, Kereskedelmi és iparkamara, Országos Magyar Gazdasági egyesület, Vasművek és Gépgyárosok orsz. egyesülete, Országos Iparegyesület, Magyar Mérnök és Építész Egylet és főképen a kereskedelemügyi miniszter és a temesvári hazafias sajtó?

— És mégis énekel. Panaszkodik az egyszerű zsidó az ő barátjának, hogy az ő fia nem tud ferblizni. Hiszen örülj ennek — szól a barát. — Jó-jó mondja a másik — csak hogy mégis ferblizik, ez a baj! — Ilyenformán vannak a román. hívők az új kántorokkal. Panaszkodnak, hogy nem tud énekelni és mégis — énekel.

Közgazdaság.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

Az utolsó két hét folyamán volt gyakori esőzések az összes növényeknek fejlődésére oly kedvező hatással voltak, hogy a gazdák részéről csakis azon magféléknek volt kereslete, melyek most még vehetők, nevezetesen: luczernának, muharnak, kölesnek, csibehúrnak és mustárnak. Ezen okból a tarlómagra szóló ajánlatok értéket nem keltettek, noha más években a kereskedők szükségletüket már ezen időtájtban fedezni szokták és mert a takarmány termésre való rendkívül kedvező kilátások azt engedik következtetni, hogy az összes takarmánymagvaknak vajmi csekély kereslete lesz. Az egyik és másik termelő vidékről a vetések állásáról kedvezőtlen hírek érkeztek, mi a spekuláció terén némi vételkedvet idézett elő és ennek befolyása alatt néhány tétel eladásra került.

Luczernamag iránt érdeklődnek, a mennyiben Franciaországból szilárd irányzatot jeleznek. Muharmag. Azon aggodalom, hogy ezen magfélében hiány fog mutatkozni, ez ideig nem valósult. Igaz ugyan, hogy a készletek igen szűkek, de ha az esőzések megszűnnek, a szükségletet mégis fedezni fogják. Zöldtrágyázásra csillagfürtnek és lóbabnak nagy kereslete volt, zöldtakarmányra pedig lófogu tengerinek.

Jegyzések nyersáruért 100 kilogr. Budapestén:

Lóhere	110—112 K
Luczerna	108—116 K
Muhar	26—28 K
Lófogu tengeri	19—21 K
Tavaszi borsó	18—20 K
Répmag impr.	76—84 K
nem impr.	60—70 K

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
Kemény János.

Milencovits S. könyvnyomdája, Nagykikindán

Hirdetések a „**Torontáli Közönlöny**“ részére a Milencovits-féle nyomdában, Mokri-utca, Kasztory-féle ház vétetnek fel.

Nagykikindai ker. betegsegélyző pénztár.

212. szám

1905.

Pályázat.

A nagykikindai kerületi betegsegélyző pénztárnál üresedésbe jött jött és 1200 korona fizetéssel javadalmazott

pénztárosi állásra

ezenel pályázat hirdettetik.

Eelhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, mikép képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket, az igazgatóság-hoz czimezve, **folyó év június hó 10-ig** okvetlenül nyujtsák be, mivel a később beérkezendő pályázatok figyelembe nem vétetnek.

A pályázótól a magyar, szerb és német nyelvnek ismerete kívántatik.

A megválasztott egyelőre egy évi próbaidőre lesz alkalmazva, mely idő alatt meg nem felelés esetén, kártérítés igény nélkül, elbocsájtható. A véglegesítés tehát a próba év letele után fog bekövetkezni.

Köteles továbbá a megválasztott hivatalának elfoglalása napján, fentírt évi fizetéssel egyenlő biztosítékot készpénzben avagy ovadékképes értékpapirokban a pénztárnál letétbe helyezni.

Kelt Nagykikindán 1905. május hó 21-én.

Spolárich Zsigmond

Bogdán Márkó

p. titkár.

elnök.

— BUDAPESTI —

HARISNYAGYÁR

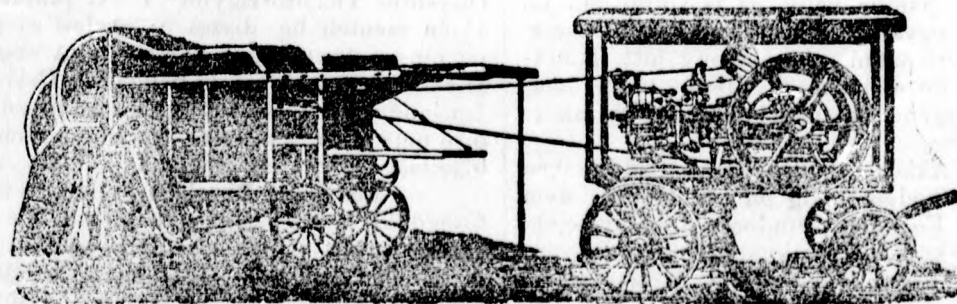
ajánlja dús raktárát
női-, férfi és gyermekharisnyákhban
eredeti gyári árban.

12 pár megrendelésnél bérmentve.
Harisnya fejelések elvállaltatnak.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

Budapesti Harisnyagyár
főraktár V. Fűrdő-utca 1/a.

— Számtalan elismerőlevél. —

Elsőrendű gyártmány!
Kedvező fizetési feltételek!

Benzin-lokomobilok.
Benzin-motorek.

Tömör kivitel!
Legmesszebbmenő szavatosság!

Teljes cséplő szerelvények.
Szívógáz-motorek.

Osers és Bauer motor-gyáriraktára

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Lakás kiadó.

A II. negyedben a főtérhez közel egy elegáns lakás, mely áll 3 szobából, konyhából, éleskamrából, pinczéből, esukott üveges folyósóból és megfelelő padlásból f. évi november hó 1-től kiadó. — Közelebbi megtudhatni e lap kiadóhivatalában.

1814/1905. tkvi szám.

Tekintettel, hogy a némethi 211. és 511. számú tjkvekben foglalt ingatlanokra Radulov Gávra, mint kiskoru Radulov Branislav és Vlasztimir gyámja követelésének behajtása czéljából a végrehajtási eljárás folyamatba tetetett, Joczin Jásó némethi lakos végrehajthatónak, a korábbi végrehajtáshoz való csatlakozása kimondatik, egyben a következő póthirdetmény bocsátatik ki:

Póthirdetmény.

A billédi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Radulov Gávra némethi lakos végrehajthatónak Bogdanov Mija némethi lakos végrehajtást szenvedő elleni 89 korona s jár. iránti végrehajtási ügyében 1421. szám alatt kibocsájtott árverési hirdetményben a némethi 211. és 511. számú tjkvekben foglalt Bogdanov Mija nevében álló ingatlanokra 918 korona illetve 787 korona kikiáltási árban 1905. évi június hó 20-ik napjának d. e. 10 órájára kitűzött árverés az 1881. LX. t. cz. 167. § a alapján Joczin Jásó némethi lakos végrehajtható érdekében is 150 korona tőke követelése s jár. kielégítése végett megtartatni fog.

Billéd, 1905. évi május hó 8-ik napján.

Hauzinger
kir. albiró.

Kiadó lakás.

A III. negyedben a M e s t e r-utca és R é t-utca sarkán az 1686. házszám alatt levő házban egy kényelmes lakás, mely áll 5 szobából, éleskamrából, téli és nyári mosókonyhából, pinczéből, esukott folyósóból és parkirozott nagy kertből f. é. november hó 1-től kiadó.

Közelebbit megtudhatni a tulajdonosnál

Koity Szergia

2-3

vásárutca,
temetk. vállalat tulajdonos.